

[Svend Auken]

jo heller ikke mere, men den halvgamle regering – at han så siger, at nu er det i hvert fald slut med alt det socialdemokratiske pjat om en arbejdstidsnedsættelse. Ministerens svar her i dag viser med al ønskelig tydelighed, at der er tale om alt muligt andet end pjat.

Vi vil gerne sige til ministeren, at både internationalt og også her i landet er det vigtigt, at dialogen med arbejdsmarkedets parter bliver sat i gang. Vi ved, at nogle spørgsmål løses bedst overenskomstmæssigt, nogle spørgsmål løses bedst lovgivningsmæssigt. Vi ved også, at der er masser af overlappinger, men der kræves en fælles vilje, en fælles bestræbelse, både ud fra beskæftigelsesmæssige og ud fra menneskelige synspunkter.

Ministeren havde som ledetråd i alt, hvad hun svarede her i dag, at det, man gjorde på området, skulle gøres med omtanke og smidighed. Jeg er 100 pct. enig. Vi kan ikke løse problemet om en nedsættelse af arbejdstiden og en bedre fordeling af arbejdet i samfundet, uden at der udvises smidighed.

Udsigterne for beskæftigelsen står i lyset af tre faktorer: for det første tilgangen til arbejdsmarkedet, for det andet den forudsatte økonomiske vækst og for det tredje den teknologiske fornyelse. Om tilgangen ved vi fra regeringens budgetredegerelse, at den i hvert fald i resten af dette årti vil ligge på ca. 20.000 om året. Om den økonomiske vækst kan man have forskellige vurderinger, men selv de mest optimistiske vurderinger i øjeblikket ligger jo langt under, hvad der er nødvendigt for blot at bevare den nuværende ledighed. Om den teknologiske fornyelse, som ministeren og jeg er enige om ikke i sig selv og nødvendigvis skaber arbejdsløshed, ved vi, at den i en lavvækstsituation uden en nedsættelse af arbejdstiden, hvor det kan forudses, at den først og fremmest vil sætte sig igennem inden for serviceerhvervene, som er meget beskæftigelsestunge, uvægerlig vil have den konsekvens, at arbejdsløsheden vil stige.

Jeg sagde i min begrundelse for forespørgslen, at vi ikke ser en arbejdstidsnedsættelse som et alternativ til en aktiv beskæftigelsespolitik, og jeg vil kun gentage, at det er et led i en aktiv beskæftigelsespolitik.

Arbejdstidspolitik er et nyt begreb. Det er en fællesbetegnelse for en række kendte forhold: omkring den ugentlige eller årlige arbejdstid, omkring pensionsspørgsmål, om-

kring overarbejde, deltidsarbejde osv. osv. Det er en fællesbetegnelse for alle disse forsøg på at nedsætte arbejdstiden og fordele arbejdet bedre, så vi opnår en mere optimal fordeling af arbejde, uddannelse og fritid i samfundet. Selv om der er mange problemer, viser beregninger foretaget såvel i ministerens eget ministerium som andre steder, at rigtigt tilrettelagt kan en arbejdstidsnedsættelse føre til såvel en forbedret betalingsbalance som en forbedret beskæftigelse og en forbedring af de offentlige finanser. Rigtigt tilrettelagt! Det vil kræve stor smidighed og dygtighed af alle involverede parter, men det kan gøres.

Ministeren har med rette gjort en del ud af spørgsmålet om effektivitet og kompensation og konkurrenceevne. Vi er enige i det slogan, der har været formuleret om, at for at kunne sætte menneskets arbejdstid ned er det nødvendigt at forlænge maskinernes arbejdstid, altså en større smidighed ved placeringen af arbejdstiden. Vi er også enige i, at en sådan effektivitet er forudsætningen for en solidarisk løsning af kompensationsproblemet. I øvrigt vil vi understrege, at kompensationsproblemet, som navnlig har relation til de lavestlønnede, bedst løses i forbindelse med en almindelig overenskomstfornyelse.

Jeg skal også nævne, at der er perspektiver, som skal klares politisk. Sætter man arbejdstiden ned, er det blevet fremhævet af alle – og det er jo nærmest en banalitet – at så er det nødvendigt at gøre noget ved overarbejde og dobbeltarbejde. Det er også nødvendigt at gøre noget for at sikre, at det faktisk sætter sig igennem beskæftigelsesmæssigt, og det er også nødvendigt at diskutere prioritering af de forskellige ønsker med hensyn til arbejdstiden.

I socialdemokratiet tillægger vi som ministeren en nedsættelse af den daglige arbejdstid den største betydning. Af andre højt prioriterede ønsker er selvfølgelig spørgsmålet om betalt frihed til uddannelse, glidende pensionering, efterløn, forbedret barselferie osv., men alt dette må selvfølgelig diskuteres i en større sammenhæng ud fra de økonomiske muligheder.

Min slutbemærkning skal være: hvordan kommer vi videre?

Efter vores opfattelse er der behov for en politisk vilje, behov for en konkretisering af